

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
(LA) — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Lege și control

— Mijloace inomis necesare pentru o pastorație ideală —

de prof. AUGUSTIN POPA.

Dacă e necesar să se precizeze în legi datoria preotului de a-și desăvârși, în parohie, propria viață sufletească și științifică, același lucru trebuie să se facă, a fortiori, cu datoriile lui față de credincioși. Legile, câte le avem acum, nu mai sunt suficiente pentru cerințele vremii. Ele cer un *minim prea redus de datorii* pastorale; *lipsește apoi controlul* împlinirii lor; și, în lipsa controlului, nu se poate deprinde o împărțire binefăcătoare a *sanctiunilor*.

Se spune des, și cu dreptate, că azi nu mai ajunge să facem atâta, cât au făcut înaintașii. Pe măsură ce se răspândește lumina cărții, trebuie să devină mai luminată, mai conștientă, și credința poporului. Altfel binefacerile culturii pot fi ruinătoare de suflete și de neam. Mai intensă și mai idealistă trebuie să fie, în consecință, munca preotului. Viața lui să fie o bucată de evanghelie vie în mijlocul frământărilor mărunte ale zilei, activitatea lui să împrăștie întunerecul sufletelor și să prevină primejdiile crescânde. Pe măsură ce se deșteaptă, fiii lui sufletești cer hrană spirituală tot mai solidă și mai multă. De aceea *multe lucruri, cari până azi au fost îndemnuri și sfaturi, ori încercări răslețe, vor trebui să fie de-acum lege generală*.

Privind, în fugă, câmpul activității pastorale, de sine se desprind o serie întreagă de atari cerințe. Aici e, de pildă, datoria de a în viața pe credincioși. Există și în legile de azi. Dar cât și cum se predică? *Datoria de a predica* în toate Duminicile și sărbătorile, fără excepție, va trebui să fie lege severă. Pentru asigurarea acestui lucru, ca și pentru ridicarea nivelului oratoriei bisericești, preotul să fie obligat a purta o condică amănunțită și precisă despre toate predicile. Dela cei mai tineri se va cere chiar, câțiva ani, să le aibă scrise în întregime. *Catehisarea e poruncită* în dispoziții amănunțite și stăruitoare. Rezultatul nu e mulțumitor. Lipsește uneori priceperea și, mai des, controlul. *Instrucția religioasă a tineretului și adulților* e aproape inexistentă. Trebuie deci înviate și întărite legile cari o prescriu. În legătură, înoită porunca de a ține regulat *inseratul*. Adevărat, că azi *poporul nu-l prea cercetează* nici acolo unde se ține. Motivul e, că în mormăieli neînțelese și silabisiri greoaie din bucoavne, găsește puțină mângâiere sufletească. Alta va fi situația îndată ce va fi întregit cu o instrucție religioasă sistematică și atrăgătoare. Pentru sfînjirea credincioșilor, e necesar ca *să nu treacă și fără ceva slujbă la biserică*. Înainte de toate sf. liturghie. Nu trebuie uitată însă nici celelalte slujbe, pe cari poporul le

vede rar de tot, și cantorii încep a le uita: liturghia înaintesfințitelor, denii, paraclis, acatist. Căci ele au deosebită putere de atracție și de-a spori pietatea. Trebuie, deci, cerut în lege și în această privință mai mult decât în trecut. Trebuie controlat progresul ce se face, în urma stăruințelor mai nouă, în obișnuirea poporului la *spovedanii și cuminecări dese*. Obligatorie trebuie să fie și *formarea de reuniuni pii*, activitatea cărora trebuie îndrumată amănunțit și controlată. *Munca socială-culturală*, ce o dezvoltă preotul pentru luminarea credincioșilor, trebuie socotită ca parte integrantă a activității preoțești. Ce ajutor minunat pentru pastorație este o casă culturală, cu serii de prelegeri educative și moralizatoare! Ce atracție binefăcătoare ar fi, de pildă, un catehism ori istorie biblică în icoane, ori însoțită de proiecțiuni luminoase! Un aparat de acest fel nu mai poate fi socotit azi ca un vis neajuns!

Dar, poate, și mai important decât fixarea în legi a acestor datorii de pastorație modernă este *controlul* activității preoțești. Fără control legile se uită, zelul adoarme. Ca și în casă, trebuie să facem și în activitatea noastră curățiri mari, de sărbători. Controlul este această primenire. El ține trează conștiința datoriei, silește pe slujbaș să facă, din când în când, comparație între ideal și realitate, să întregască și orânduiască neglijențe, să-și aducă activitatea în concordanță cu legea. Mai este apoi un control priceput, părintesc și serios, un minunat prilej de sfaturi și îndrumări, de îndreptări în greutăți, de prevenire a multor tulburări și înălțare sufletească pentru credincioși. Controlul e aproape singura cale de a cunoaște pe preoți, de a găsi vrednicia ascunsă modest într'un cătun uitat și de-a smulge neghina lărmuitoare și obraznică. Fără control nu e posibilă o dreaptă împărțire a dreptății.

Azi controlul activității preoțești lasă mult de dorit. Il deprind direct, aproape exclusiv, *protopopii*. Informațiile date de ei sunt mijloacele obișnuite după cari e nevoit să judece centrul. Dar protopopii, o știm cu toții, nu-și pot împlini bine datoria. Ei au de îngrijit parohii și gospodării, în general, mai mari decât majoritatea preoților. Se numesc de obicei la vârstă înaintată, ori cel puțin, numiți fiind pe viață, ajung la bătrânețe adânci, când și propria parohie le este o povară prea grea. Numirea făcându-se prin concurs, la parohie-protopopiat, uneori trebuie să se țină seamă nu numai de destoinicia candidaților, ci și de alte împrejurări. Cum vor putea deprinde protopopii noștri un control cinstit, care cere pricepere, râvnă și alergare multă, când toată această muncă,

cu excepția inspecțiilor catehetice, trebuie împlinită în Duminici și sărbători, singurele prilejuri când se poate constata pulsația religioasă din parohie, felul cum slujește și predică preotul?

Este, în consecință necesară *reformarea instituției protopopești* și, în aceeași vreme, *intensificarea controlului dela centru*. E de prisos să se discute azi, în amănunte, felul cum să se facă aceste înnoiri. În general, e limpede dela prima privire, că protopopii trebuie așezați exclusiv în centre unde mai sunt preoți: Capelani, preoți II, ori cateheți. Slujba lor fiind oficiu de încredere, să nu se dea prin concurs, nici pe viață, ci până când își împlinesc bine datoria. Poate nu ar strica să se fixeze o limită de vârstă. — Trebuie apoi să li-se ușureze slujba — așa cum e în biserica latină — prin intensificarea controlului dela centru. Este *inomis necesar ca referenții consistoriali să-și cunoască bine parohiile*, nu din serisori și rapoarte străine, ci din propria vedere. Binele ce ar urma din cercetarea mai deasă a parohiilor prin oameni dela centru ar fi foarte mare. Pe lângă binefacerile controlului, pomenite mai sus, în chipul acesta s'ar ușura și accelera simțitor administrația bisericească. În cele mai multe cazuri ar fi de prisos birourile de înregistrare și întârziere, cari sunt cancelariile protopopești.

Controlul bun și serios va aduce cu sine o *dreaptă împărțire a sancțiunilor*. Distincțiile și pedepsele, din lipsa de informațiuni sigure, azi nu se pot împărți în chip ideal. Mulți vrednici rămân necunoseuți, lărmuitori de paradă distinși și destui răi nepedepsiți.

Se va spune, că munca preoțească trebuie să izvorască din zel, din iubirea lui Dumnezeu și a sufletelor, care iubire nu poate fi suplinită de nici o lege și nici un control. Adevărat. Să nu se uite însă, că și preotul are suflet supus aceluiași legi psihologice ca toți oamenii. Conștiința și zelul lui nu pot fi create prin lege și control, pot însă și trebuie să fie susținute, normate și stimulate într'una prin aceste măsuri. Nu parii din vie produc struguri, totuși vița lăsată fără sprijinul lor va fi înecată de spini și se va pustii.

Viitorul *conciliu provincial* va trebui, cred, să se preocupe și să rezolve, cum va ști mai bine, toate aceste probleme, indicate aci sumar, ca material de gândit. Înăptuirea lor va fi un pas însemnat spre pastorația ideală.

În amintirea fostului protopop al Șimandului. Înregistrând moartea pâr. *Augustin Târziu* — pe care am anunțat-o și noi în numărul ultim —, ziarul „Cuvântul“ ține să mai adaugă următoarele șire, vrednice de-a fi cunoscute și din partea cetitorilor noștri:

„Părintele protopop Târziu și-a legat numele de minunile de îndărătnicie românească săvârșite de credincioșii săi pe timpul luptei dela Chișinău dintre candidații Octavian Goga

și Wenkheim, iar în zilele de glorie finală a românismului, când armatele regelui Ferdinand trecuseră linia demarcațională Zam-Ciucea ca să elibereze Aradul, Bihorul, Sătmarul și Sălajul de sub tirania sângeroasă a haimanalelor lui Bela Kun, soarta i-a rezervat protopopului Târziu cea mai cumplită lovitură :

„In ziua de Paști, cu câteva ceasuri înainte de intrarea trupelor românești în satul său de reședință, Chereluș, a fost ridicat de acasă, împreună cu 40 de țărani din satul învecinat Nădab, și dus de bolșevici, în robie, tocmai când ultimile descărcături de tunuri anunțau clipa izbânzii românești definitive. L-au închis la Chișinău, apoi la Ciaba, la Mezôtur — schimbându-și închisoarea după cum se retrăgeau resturile armatelor bolșevice : Din închisoarea ocazională în care a fost transformat castelul din Chișinău al arhiducelui Iosif, în cuptorul cărămidăriei din Mezôtur și în urmă în alte localuri de infecție din Budapesta ale bolșevicilor unguri. Acolo, la Budapesta, a fost ținut internat până la intrarea trupelor românești în capitala Ungariei.

„Au fost pline acum șapte ani ziarele noastre, de acest martiriu de ultimă oră, rezervat de Ungurii Aradului, și amintind acestea în momentul când protopopul Augustin Târziu zace în pământ, îi aducem pentru suferințele cari i-au scurtat viața, omagiul obștesc.“

Un dement al ortodoxiei fanariote. La marea sărbătoare a Botezului, analele bisericii patriarhale din București au înregistrat un scandal puțin obișnuit chiar și în cercurile ortodoxe. Un anumit *Ioan Voinescu*, călugăr sosit de curând dela sf. Munte, s'a urcat atunci în amvonul patriarhiei, condamnând pentru a doua oră — o făcuse și în Dumineca precedentă — „erezia“ bisericii române de-a fi schimbat calendarul după sugestiile catolicismului „satanic“ și aruncând, în numele patriarhului dela Ierusalim, anatema cea mare asupra patriarhului român Miron, a ținut să spună că împreună cu el sunt a se socoti *afurisii* toți aceia, cari acceptă îndreptarea eretică ce s'a făcut calendarului ortodox.

Gazetele din capitală — prevenite desigur să nu dea proporții scandalului deosebit de supărător — nu publică manifestul și blestemul pe care l-a citit a. est maniac al ortodoxiei fanariote, dar amănuntele pe cari ni-le dau asupra lui ajung, pentru a putea spune, că avem de-a face cu o pagină din cele mai rușinoase ale veacului. Că patriarhia din Ierusalim — cu toată conferența „panortodoxă“ dela Constantinopol — n'a aderat la schimbarea calendarului, se știe de mult, și faptul n'a făcut prea mare senzație. Se mai știe și aceea, că fostul episcop rus Antonie (?) al Chișinăului basarabean, care agită mereu pe foștii săi credincioși, este găzduit la „Sanctitatea Sa“ dela „Ierusalim“, dar lumea s'a împăcat, se pare, și cu acest lucru. Grecul din fruntea acelei patriarhii nu s'a mulțumit însă cu atât, ci, poate drept recunoștință pentru primirea fastuoasă ce i-s'a făcut la noi mai deunăzi, a ținut să meargă până la extrema limită a fanatismului său deochiat, aruncând — prin reprezentantul său, probabil, analfabet — chiar de pe amvonul patriarhiei ortodoxe române, anatema cea mare asupra acestei ortodoxii și a patriarhului său...

De acum, lumea noastră ortodoxă pare a nu mai înțelege să rămână indiferentă. Și dacă agentul provocător, călugărul Voinescu, a fost declarat *smintit* — trimițându-se totuși la armată, unde nu prea au ce căuta cei într'adevăr „smintiți“ —, înseamnă numai, că atributul se referă la celce dela înălțimea unui scaun patriarhal a putut să provoace această nouă „sminteală“.

Să sperăm deci, că pe urma unor atitudini atât de puțin demne de o biserică ce se pretinde creștină, se va înțelege tot mai mult, că neamul nostru trebuie să rupă orice legături cu ortodoxia Fanarului.

Principesa Ileana reîncepe subscripția pentru spitalul militar. În primele zile ale noului an, Alteța Sa principesa Ileana a adresat tuturor oamenilor de bine următorul apel, merit a ușura soarta soldaților bolnavi :

„Intorcându-mă în țară, după minunata

călătorie peste Ocean, voiesc să reiau firul lu crârilor mele pentru binele obștesc.

„Întâiul meu gând se îndreaptă către *spitalul militar* și mă bucur văzând că acei 4.700 lei ce i-am primit pe iahtul „Ștefan cel Mare“ dela ofițeri și marinari, ca început al fondului, au fost cu noroc, *ajungând acum la 2 milioane 249,660'25 lei.*

„Ochii sufletului Meu privesc cu recunoștință către cei cari și-au dat obolul pentru sporirea fondului, și ași vrea să strâng mâna fiecăruia, mulțumindu-le din tot sufletul că mi-au ascultat cererea și nu și-au închis ochii spre a nu vedea durerile ce încerc a le ușura.

„Cu părere de rău văd însă, că suma adunată până acum este nefindestulătoare și iubiiții noștri ostași bolnavi zac în aceeași înghesuială. Nu mă lăsați dar cu un lucru făcut pe jumătate, nu mă lăsați cu un vis nemplinit! Nu doresc sume mari, ci *numai cei 12 lei pe an dela tot omul cu suflet bun.*

„Sper că numărul binefăcătorilor va spori rugându-i pe toți să primească mulțumirile mele recunoscătoare.

Știri mărunte.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 10 Februarie c., concurs la parohiile *Ceanul mare* (protopopiatul Turda), ambele parohii, *Aiton* (prot. Cojocna) și *Lăscud* (prot. Iernut).

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. *Alexandru Papiu* dela Iernut protopop actual, pe pâr. *Alexiu Viciu* din Cluj, pe pâr. *Nicolae Galea* din Hundorf, pe pâr. *Nicolae Rașiu* din Turda, pe pâr. *Vasile Suciu* din Căpușul de câmpie, pe pâr. *Nicolae Rașiu* din Crăciunelul de jos, pe pâr. *Nicolae Pop* prof. Blaj, pe pâr. *Alexiu Pop*, șef-contabil la Adm. c. capit. pe pâr. *Augustin Caliani* director Blaj, pe pâr. *Traian German* director Blaj și pe pâr. *Valer Suciu* prof. Blaj i-a distins cu titlul de protopopi onorari, iar titlul de viceprotopopi onorari și acela de-a purta brâu roșu, l-a dat ur-

☐ ☐ Foiața „Unirii“ ☐ ☐

Un cuvânt al Papei.

Partea referitoare la mișcarea „Action française“ din alocuția consistorială. *)

...Dela pământul depărtat al Mexicului să ne întorcem acum gândul spre apropiata Franță, ca să ne dăm din nou părerea asupra grelei controversă ce privește partidul politic sau școala numită „Action française“, instituțiile și ziarul ei, controversă care, se știe, agită în mare măsură spiritele. Din nou, am zis, fiindcă ne-am mai spus părerea în această chestiune, nu odată și foarte lămurit. Vorbim totuși, Venerați Frați, din nou despre același obiect, fiindcă ilustra voastră adunare, spre care își îndreptează privirea întreaga lume catolică, oferă un minunat prilej de a grăi, mai ales că ceea ce vom spune poate fi folositor și oportun și afară de hotarele Franței. De altă parte e bine să împlinim dorințele și așteptările acelor cari, în scrisori pline de pietate sinceră și dragostea adevărului și dreptății, au cerut să le îndepărtăm toate nedumeririle.

*) Dăm în întregime această parte a recente alocuții papale, pentru că cetitorii să poată cunoaște cât mai autentic documentul papal, în jurul căruia nu-i eschis să se facă încă multă vorbă în lume. N. R.

În privința aceasta, dacă nu ne-a fost îngăduit să fim cruțați de toată grija și înfrustarea, ne-a dat totuși mângăieri bogate Dumnezeu preamilosivul, căruia, împlinind o datorie și o dulce necesitate, ne-am grăbit să-i arătăm recunoștința noastră prin vorbele psalmului: „După mulțimea durerilor mele în inima mea, mângăierile tale au îndulcit sufletul meu“ (Ps. 93, 19). Intrepunând autoritatea Noastră, am lucrat într'un chip foarte dorit, nu oportun numai, ci chiar direct necesar. Ni-s'au și adus mulțumite din partea celor mai buni mireni, de către preoții ambelor cleruri, de episcopi venerabili și de păstorii sufletelor. Lor le sună deci mărturia recunoștinții noastre speciale și totodată și tuturor acelor cari, arătându-și credința în fapte, au primit cu respect și iubire vorbele Noastre, ca venind dela locjiitorul lui Hristos, le-au făcut cunoscute în apropiere și în depărtări, cu graiul și în scris, le-au tâlmăcit sincer și fidel și le-au apărat, când a trebuit, cu agerime. — Pe cei cari stăruiesc să vorbim mai clar și mai insistent despre această temă îi rugăm să chibzuiescă, că în lucrurile privitoare la uzul și acțiunea vieții, nu se poate vorbi totdeauna într'un chip absolut și definit în general. De altfel în ce am scris și am spus până azi — vorbe cunoscute, fără îndoială, de toți Francezii pe cari îi interesează — se găsesc exprimate destul de lămurit, ori se pot deduce ușor, legile și rațiunile cari duc la o judecată și acțiune dreaptă.

Adaugem, pentru cei cari au nevoie de

lumină mai clară, că *nu este îngăduit catolicilor nici decât să se alăture unui program și unei quasi-școale, care pune politica de partid înaintea religiei și face pe aceasta să slujască interesele aceleia ; *)* nu este îngăduit a se expune pe sine ori pe alții, mai ales pe tineri, unor direcțiuni și influințe primejdioase integrității credinței și moravurilor, cași educației catolice a tinerimii.

Și pentru a nu lăsa fără răspuns nici una din cererile și întrebările ce ni-s'au adresat, mai adaugem că *nu este permis catolicilor să susțină, sprijinească și citească ziare conduse de oameni cari au publicat scrieri condamnabile din punctul de vedere al doctrinei noastre de credință și morală și cari în articole, recenzii și titluri ziarului, dau cetitorilor, în deosebi tineretului, învățături producătoare de ruină sufletească.*

Am reamintit toate acestea, nu fără durerea sufletului, ca să nu părăsim pe atâția fii refugiați la Părintele și Păstorul comun al tuturor, și ca să nu se pară că am uitat slujba, în care Dumnezeu însuși ne-a pus „să priveghiem pentru suflete, având să dăm seamă de ele“ (Evr. 13, 17). Vor înțelege, de sigur, toți că ne gândim cu apostolul Pavel, care aducea un motiv greu de acest fel, pentru a îndemna pe credincioși la ascultare și supunere față de conducători, pentru că aceștia să dea seamă lui Dumnezeu „cu bucurie și un suspinând“,

*) Toate sublinierile sunt ale noastre. N. R.

mătorilor preoți binemeritați: Păr. *Ieronim Man* din Băgău, păr. *Matei Moldovan* din Agrij, păr. *Mihail Ilieș* din Câmpia Turzii, păr. *Ioan Popu-Câmpeanu* și păr. *Iuliu Maior* profesori Blaj, păr. *Ioan Fulicea* din Șinca veche, păr. *Ilie Șerban* și păr. *Basil Moldovan* din Cluj, păr. *Vasile Micușan* din Dezmir, păr. *Ștefan Secetă* din Șărașul săcuiesc, păr. *Valer Negrea* din Pojorta, păr. *Vasile Fărcășan* din Hășdate, păr. *Alexandru Precup* din Șeușa, păr. *Petru Balaș* din Oarba, păr. *Nicolae S. Simu* din Uioara de sus, păr. *Gregoriu Manoilă* din Sânmărtinul de câmpie, păr. *Iuliu Suciu* din Abrud, păr. *Nicolae Coroian* din Bucium-Șasa, precum și pe următorii preoți jubilar (cu peste 50 ani de preoție): Păr. *Ioan Florian* din Mădăraș, păr. *Simion Mărincaș* din Bogdana, păr. *Simion Rusu* din Tureni, păr. *Ștefan Mezei* din Petridul superior, păr. *Ioan Marian* din Beldiu, păr. *Ioan Popp* din Daia română, păr. *Alexandru Vodă* din Vaideiu, păr. *Dioniziu Velicea* din Spătac, păr. *Gavril Cornea* din Ileni, păr. *Galaction Vasu* din Daia săs. și păr. *Gheorghe Iufan* din Valea Sasului. — În numărul viitor vom da și seria preoților cari au fost ridicați la treapta de parohi.

Mișcare în diplomație. Creindu-se prin noul buget patru locuri noi de miniștri plenipotențiar, în diplomația noastră se va înregistra în curând o mișcare mai însemnată. În aceasta e vorba să între și o schimbare în reprezentarea României la Vatican, întrucât d. *Dumitru Penescu*, actualul ministru la Vatican, ar fi să treacă la Varșovia, iar în locul lui să meargă la Vatican d. *Anton Bibescu*, fostul ministru plenipotențiar la Washington.

Reforma învățământului secundar. Dela ministerul instrucțiuni se anunță, că proiectul de lege pentru reforma învățământului secundar a primit redactarea definitivă și că va fi depus pe biroul camerei îndată după redeschiderea parlamentului. Din excerptele mai lungi date de gazetele capitalei asupra acestui proiect reținem că d. ministru Petrovici a ținut să onoreze punctul de vedere bisericesc lăsând *studiiul religiunii în toate clasele*. Nu se amintește expres dacă a fost lasat cu câte 2 ore la săptămână, dar după ce acesta a fost punctul de

vedere al ambelor biserici românești, o onorare a lui nu se poate face cu câte o singură oră la săptămână. Incolo s'a menținut ideea liceului cu 7 clase, și anume ca liceu unitar, desființându-se cele 3 secții (modernă, reală și clasică) de până acum. Reforma e vorba să între în vigoare încă delă începutul viitorului an școlar, aplicându-se treptat tot mai mult, așa că în 1929 să poată fi integral în vigoare.

Protestul credincioșilor noștri din Oradea. Cu prilejul manifestației de simpatie și dragoste a credincioșilor noștri orădeni față de Preasfinția Sa episcopul Valeriu, s'a trimis dlui primministru general Averescu următoarea telegramă: »Credincioșii români uniți din eparhia Oradea, întruniți azi pentru a ne arăta alipirea și dragostea față de biserica și episcopul nostru Valeriu Frențiu, ne exprimăm adâncă indignare pentru insulta adusă episcopilor români uniți și printr'ânșii întregii biserici naționale române unite de către acela, care ar trebui să fie paznicul ordinii și garanța păcii confesionale în țară, ministrul cultelor, d. Goldiș. Protestăm energic în numele celor 150,000 Români uniți din eparhia Orăzii împotriva acestor proceduri și rugăm pe Escelența Voastră să ne dați cea mai deplină satisfacție. Primiți scl.»

Locale. Duminica viitoare a Orbului, va predica în catedrală păr. *Ion Pop Zeicani*, profesor la școala normală.

— Duminica trecută s'a început o nouă serie de conferințe la societatea meseriașilor. Prima conferință a ținut-o păr. canonic Dr. *Vitor Macaveiu*, vorbind despre importul și exportul românesc în raport cu producția și cu perspectivele de dezvoltare ale industriei naționale. Deputatul de Sălaj d. Dr. *Alex. Aciu*, găsindu-se între ascultători, a luat la sfârșit și el cuvântul, îndemnând pe membrii societății la unire și muncă.

— Un bine instruit grup de diletanți, recrutați dintre tinerii intelectuali ai Blajului, au dat Sâmbăta trecută o *reprezentare teatrală* din cele mai reușite.

Un jubileu preoțesc. Implinind păr. *Florian Sălăgean* din Pișcolt (jud. Sălaj) 45 ani de preoție, dintre cari 40 ca păstor în această

ceeace nici credincioșilor nu le-ar fi de folos. (Evr. 13, 17).

Sigur e, că nu este bine nici pentru ei înșiși, nici pentru stat, nici pentru biserică, să rămână preaiubiții noștri fii din Franța și pe mai departe divizați și în neînțelegeri pe motive curat politice. Dimpotrivă, va fi de cel mai mare folos pentru toți și toate, să fie cu toții uniți în chestiunile religioase, adică în apărarea drepturilor divine ale bisericii, a căsătoriei și familiei creștine, școlii și educației creștine, mai pe scurt în apărarea tuturor libertăților sfinte, cari alcătuiesc temelia statului. Astfel uniți, prin manifestațiuni publice tot mai impunătoare și mai puternice, prin cultivarea doctrinei religioase și morale, prin apostolatul carității, să răspândească adevărata noțiune a libertății multiple, despre care am vorbit, să trezească în mulțime dorirea ei tot mai fierbinte, pentru ca cetățenii să ajungă a o pretinde cu succes și în plină conștiință a drepturilor lor. Dorim din toată inima, ca această binefăcătoare unire sufletească să ia ființă și ne rugăm pentru ea, zi de zi, cu rugăciuni multe și fierbinți, Dătătorului a tot darul cel bun. *Incolo, fiecare are libertatea de-a preferi un ideal și program politic ori altul, care nu se împotrivesc legilor dumnezeiești.*

Aceste ale Noastre îndemnuri la unire sufletească și conlucrare pentru lucrurile sfinte nu se deosebesc de sfaturile înaintașului nostru de nemuritoare amintire Leo XIII, cum nu s'au deosebit de ele nici îndemnurile lui

Pius X, de sfântă pomenire. Se va convinge despre aceasta fiecine, cetind și confruntând, fără prejudecăți, textele și documentele ambilor înaintași, așa cum am făcut Noi, aducându-și aminte că nu e bine, și nici nu se poate să se repete tuturor, totdeauna, toate câte s'au spus odată.

Deși este poate de prisos, ținem, să adăugem din „abundanta inimii“, că nu prejudecăți ori preferințe de partide ne-au îndemnat și ne îndeamnă să grăim, nu considerațiuni omenești nici necunoașterea ori aprecierea insuficientă a serviciilor făcute bisericii și statului din partea unor singuratici, ori a unor grupări, ci singur numai *răspunderea ce am luat asupra-Ne și conștiința oficiului ce Ne obligă să apărăm demnitatea Regelui divin, mântuirea sufletelor, binele religiei și viitoarea prosperare a înșeși Franței catolice*. Pentru toate aceste motive și spre a nu se mai putea ivi dubii și interpretări false, cum s'au produs de curând în diferite părți în forme diferite, și mai cu seamă în pomenitul ziar într'o formă lipsită de respect și prea cutezătoare, nădăjdum cu tărie, că Venerabilii frați cardinali, arhiepiscopi și episcopi ai Franței, în virtutea oficiului lor, vor explica și lămuri fidel turmei lor, gândul și dorința noastră părintească

Citiți și răspândiți „UNIREA“.

comună, credincioșii săi — între cari mulți intelectuali — i-au făcut anul acesta la Botezul Domnului o călduroasă manifestație de simpatie, mulțumindu-i pentru binele religios, cultural și național, de care s'au împărtășit dela el în tot timpul vrednicei sale pastorații.

Declarațiile de impuneri. O înștiințare a ministerului finanțelor, direcția contribuțiilor, amintește tuturor, că declarațiile de impuneri pe 1927 sunt a se face în termenul dela 1 până la 31 Ianuarie c. Declarațiile se predau și înregistrează la percepțiile fiscale, cari le vor lucra singure pentru ceice n'ar ști să și-le facă. Contribuabilul, care are un venit anual sub 10,000 Lei în total, sau al cărui venit impozabil, fie global, fie elementar, este acelaș ca și în anul anterior, poate să nu mai facă declarație și în acest caz se presupune că a menținut declarația din anul trecut în ce privește venitele. Spre a a putea obține însă anumite scăderi, trebuie să prezinte din nou titlurile pe cari le are în sprinjinul lor.

Noul tarif al căilor ferate, care înseamnă o reducere de circa 20 la sute a tarifului de până acum și care era să între în vigoare la 1 Ianuarie, se va aplica, afirmative, abia, începând cu 1 Februarie c. O curiozitate a lui e, că pe distanțe de peste 500 klm. se plătește și pe trenurile accelerate acelaș preț ca și pe cele personale.

Telefonul „Unirii“

G. Cluj. Suprimarea interimală a »Săptămănei politice« se datorește singur vacanței parlamentare. Ea va fi deci reînviată îndată după redeschiderea parlamentului.

T. București. În materie de filosofie, cuvântul »erezic« are o însemnare deosebită de aceea din domeniul dogmelor și astfel nu găsim a fi indicat să ne răsboim pe chestia afirmației dlui Noe Ionescu referitoare la »erezia filosofică« pe care o atribuie (în Nr. dela 10 Ian. c. al »Cuvântului«) cugetării franciscane. Aveți însă toată dreptatea, când spuneți, că afirmația dsale, referitoare la o »închircire« o catolicismului transplantat în rasa noastră, este lipsită de orice temei. Și asta pentru simplul motiv, că nu o contribuție ocazională la jubileul sărăcuțului din Assisi a călugărilor franciscani din Moldova poate fi socotită drept o măsură a ceea ce ar putea să dea neamului nostru biserica Romei. Neamul nostru nu-i plămădit nici el dintr'un aluat diferit de acela al marilor neamuri catolice și astfel singur rezultatele pe cari le-a dat catolicismul acolo poate fi socotit ca temei sigur pentru o comparație serioasă.

M. Sibiu. Sunteți greșit informați. Mișcarea ca lendaristică din Basarabia, departe de-a se fi potolit, continuă a contribui și azi în mare măsură la neajunsurile multiple ale acestei provincii. Pentru a ilustra acest lucru, ajunge să vă amintim întâmplarea recentă dela Chișinău, urde — cu toată opreliștea drastică a arhiepiscopului Gurie — doi preoți ruși au oficiat la Bobotează praznicul Nașterii Domnului. Adevărat, că imediat s'au luat împotriva lor măsurile de rigoare, dar faptul că Basarabia mai are atari preoți, înseamnă, că chestia calendarului va agita încă mult timp pe credincioșii ortodoxiei binișor rusificate de peste Prut.

T. Ilba. Ca orice falsificare de document, cazurile de cari ne scrieți pot fi urmărite pe calea legilor și — fiind vorba de chestii atât de importante — aveți datoria să îndemnați pe cei batjocoriți în felul arătat să caute scutul legilor, de sub puterea cărora nu știm să fie scoasă nici biserica »dominantă«.

R. Lelești. Am primit 695 Lei. Pentru »C. C.« am plătit 160 Lei, pentru calendar 40 Lei, iar restul a rămas în abonamentul gazetei noastre, fiind achitat până la finea anului 1926.

Oficiul parohial. Petroșeni. Din suma trimisă 160 Lei'am transpus Administrației »C. C.« — Adresa am schimbat-o.

M. Sighișoara. Confirmăm primirea sumei de Lei 330. Achitat până la 31 XII 1926.

V. Negrilești. Am primit 330 Lei. Abonamentul e achitat până la 31 XII 1926.

H. Șaroșul săsesc. Suma trimisă am primit-o. Adresa s'a îndreptat.

C. Someș-Gurushău. Vă avisăm, că am primit suma de Lei 200.

Dr P. Tg.-Mureș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Jichișul de jos. Primit 330 Lei. Adresa s'a îndreptat.

I. Baia mare. Confirmăm primirea sumei de Lei 190.

C. Șoimuș. Am primit suma trimisă.

Dr. F. Aind. Am primit 180 Lei.

Mulțumim din inimă tuturor, cari din prilejul adormirii în Domnul a scumpei și neuitatei noastre MARIOARA LUCIA NODIȘ, elevă în clasa II normală, au căutat, în orice formă, să ne mângâie, ușurând greua lovitură ce ne-a ajuns.

Cig. la 3 Ianuarie 1927.

FAMILIA NODIȘ.

Ocazie bună!

Se vinde din mână liberă în orașul Blaj, reședință de județ,

0 casă cu prăvălie

Șase camere de locuit, bucătărie, spais și celelalte, grădină. Apoi

0 îngrășătoare sistematică

pentru 200 porci, magazie pentru 8 vagoane cereale,

Grajduri pentru 21 vite

poduri, șură, ghețarie, casă pentru servitori,

Moară și basculă

edificate din cărămidă și acoperite cu țiglă, în stare nouă, edificate pe teritor de 2 po-goaane, aproape de gara Câmpul Libertății.

Informațiuni la dl

NICOLAE MÂRZA

(238) 2-3 Blaj, jud. Târnava Mică.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale** etc., precum și odăjdii bisericești: **Yestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.
(97) 49-52

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(215) 20-52

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun o o o creștin. o o o

Reuniunea de Consum, societate pe acții. — Bouțariu de jos.

Convocare.

Reuniunea de Consum, societate pe acții în Bouțariu de jos își va ținea

A XX-a adunare generală

la 6 Februarie 1927 în localul Institutului la orele 4 d. a. la care On. acționari sunt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați. La caz că nu se vor prezenta în numărul recerut de statute, adunarea se va ținea la 13 Februarie 1927.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre agendele Institutului pe anul al XX-lea de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Darea absolutului.
4. Alegerea unui membru în direcțiune, devenit vacant prin deces.
5. Duplicarea capitalului social.
6. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Active	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1926.	Pasive	
1. Cassa în numerar	51,496.50	1. Capital social	20,000—
2. Mobiliar	397.50	2. Fond de rezervă	19,202—
3. Efecte	42.75	3. „ Dubioase	20,000—
4. Mărfuri în prăvălie	51,764.71	4. „ Cultural	4,000—
		5. „ Filantropic	494.20
		6. Profit curat	40,005.26
	<u>103,701.46</u>		<u>103,701.46</u>
Eșite	Profit și Pierderi la 31 Decemvrie 1926.	Intrate	
1. Spese generale	2,162—	1. Profit la mărfuri	117,397.54
2. Salare	36,000—		
3. Imposite	38,690.28		
4. Interese	500.00		
5. Provent	40.00		
6. Profit curat	40,005.26		
	<u>117,397.54</u>		<u>117,397.54</u>

Bouțariu de jos, la 31 Decemvrie 1926.

Romul Raca m. p.

Petru Delinescu m. p.

Iosif Agliceriu m. p.

Ioan Boldea m. p.

membrii în direcțiune.

Contul bilanțului și al profitului l-am examinat și l-am aflat exact și în consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

Petruți Raca m. p.

Domnozie Raca m. p.

Zachiel Maciovan m. p.

comitetul de censored.

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucata.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.